

Morir dues vegades

En Santi i l'Oriol sempre recordarien aquell dijous d'abril com el dia en què varen morir dues vegades. «La segona vegada més morts que la primera», acostumava a afegir l'Oriol. La doble defunció (o quàdruple, si comptem que van expirar dues vegades cadascú) es va produir a mig matí, encara sense haver esmorzat, a classe de Direcció Administrativa I, l'última abans de les setmanes d'exàmens finals. Impartia l'assignatura el professor Folch, també conegut pels alumnes com a «Brou de Conreu» per una literalíssima traducció de *caldo de cultivo* que s'havia comentat molt entre els universitaris. El cas és que, quan ja s'estava acabant la classe, en «Brou de Conreu» va callar uns segons, pensívol. Feia ben bé la impressió que anava a acomiadar-se i que buscava les paraules més adients, tot mostrant un cor sensible que havia amagat durant tot el curs. Però va ser una impres-

sió fugissera, perquè les paraules que va pronunciar no eren cap comiat amable, sinó un parany homicida. Amb una entonació burleta va dir als «estimats alumnes» que, ara que ja havien après «tantes coses útils» per a la Direcció Administrativa I, estaven en condicions de demostrar-ho «en qualsevol circumstància». Per això, l'examen final no seria escrit, sinó oral, amb un jurat de tres professors i... amb públic, davant de tota la classe.

—M'ha matat... —va mormolar l'Oriol, esblaiat d'estupor.

—Truca a la funerària i encarrega dues caixes —va afegir en Santi—. De pi, que és més barat. Un examen oral! Amb públic! Això és del segle passat... o de l'altre.

Certament, hi havia motius per sentir-se morir: a la facultat no es passava un examen oral des de feia una colla d'anys. Però aquella només va ser la primera mort. La segona va trigar pocs minuts a arribar, els necessaris perquè el professor acabés de definir la matèria de la prova. Quan ja havia tancat el manual i començava a recollir els fulls, va semblar que recordava un petit detall.

—Ah! Gairebé me'n descuido...

Una sotragada geladora va recórrer l'aula. Els cossos dels estudiants van seguir perdent calor mentre escoltaven l'última indicació del professor.

—Abans de començar el proper curs, en què tindran la... sort, el... privilegi de continuar amb mi a Direcció Administrativa II, hauran de presentar un projecte que demostrï el seu domini pràctic de la teoria —la sang dels alumnes es va glaçar del tot—. I perquè vegin la meva bondat, els permetré fer el treball en grups de... dos —els seus ulls s'empetitien amb complaença cruel—. I el podran lliurar després d'un llarguíssim estiu de tres mesos. Així no se'ls farà tan avorrit...

Aquella condemna terrorífica va quedar definitivament sentenciada quan el professor botxí va anunciar que el projecte valdria el 30% de la nota de l'assignatura del curs vinent. Tota la classe romania immòbil, com acabant de pair la novetat funesta. El somriure d'en «Brou de Conreu» era d'una jovialitat cínica, mentre seguia esplaiant-se sobre el treball sorpresa. Consistiria en un «projecte empresarial perfectament desenvolupat»: tipus

de negoci, estructura organitzativa, finançament... I, a més, hauria de respondre a una necessitat real, que fes factible el negoci si algun dia es portava a la pràctica. El professor va remarcar la gran importància d'aquesta condició.

—Ens ha tornat a matar... —aconseguí dir l'Oriol amb un fil de veu—. Adéu vacances! I adéu viatge!

—Truca als diaris i a la tele, i al *Llibre Guinness dels rècords*... —sugerí en Santi—. Devem ser els primers als que maten dues vegades en tan pocs minuts...

En acabar aquella classe nefasta, quan el professor Folch ja era fora, va esclatar un rebombori de converses indignades. Després, a poc a poc, els alumnes es van anar escampant pels passadissos de la universitat, amb el desig que aquell últim dia de classes no els regalés més sorpreses desagradables. Ni en Santi ni l'Oriol podien saber que aquell treball encarregat a deshora tindria per a ells unes conseqüències molt diferents de les que ara s'imaginaven, gens relacionades amb la direcció administrativa (I, o II).

Van anar cap a un bar proper a la facultat, on acostumaven a prendre un cafè a mig matí, per lamentar-se amb la resta de la colla de tan mala sort i ressuscitar les seves despulles cadavèriques amb un bon entrepà de pernil. En Santi Oliveres i l'Oriol Gaig s'havien conegut a la facultat: coincidien en una assignatura de tercer en la qual, trenta o quaranta com eren, hauria resultat estrany que no arribessin a un mínim de camaraderia. Cap dels dos hauria dit, però, que una amistat tan ferma pogués néixer d'una manera immediata. El primer dia es varen posar a xerrar entre classe i classe, al jardí de la facultat, i al cap de cinc minuts ja s'havien descobert en sintonia absoluta, tot i que els dos nois semblaven ben diferents: en Santi, baixet i xerraire, un pèl presumit, sempre enclenxinat i elegant, amb una clara inclinació per la roba de marca; l'Oriol, més alt i desmanegat, era bonhomiós i reservat, amb un tel melangiós als ulls, i duia una roba que en Santi acostumava a anomenar «boscosa», per la combinació de marrons i verds i la irregularitat vegetal de tot plegat. Malgrat assemblar-se com un ou a una castanya, van descobrir amb sorpresa que

compartien una mateixa visió del món. Bé, concretament, del món que en aquell moment els queia més a la vora: la vida acadèmica en general, i l'actualitat futbolística en particular.

La dissortada lliçó d'en «Brou de Conreu» va ser la cloenda de les classes d'aquell curs, i els dos amics varen començar a quedar per estudiar els exàmens imminents. Primer, a la biblioteca de la seva facultat. Aviat, però, varen buscar altres llocs: allà hi havia massa gent coneguda, i el bar, cada matí, els atreia amb més força de la desitjable. Varen canviar unes quantes vegades de biblioteca, però tampoc va resultar un bon invent: es distreien amb tanta cara nova, i a les rodalies hi havia bars igual de temptadors. Finalment, varen provar de quedar-se a estudiar a casa d'en Santi, una opció força sensata per les condicions d'espai i tranquil·litat que els oferia.

El primer dia que l'Oriol va anar a casa d'en Santi es va endur unes quantes sorpreses. Van arribar a mig matí, després de fer unes fotocòpies a la universitat. La senyora Oliveres era a la cuina.

—Hola, mare —un petó discret—. Venim a estudiar.

—A estudiar? Fill, que estàs malalt?

—Apa, mare! No et passis.

—I aquest noi? —va dir assenyalant l'Oriol—. T'explicarà com es fa? Les primeres vegades, ja ho diuen, sempre va bé un guia...

L'Oriol va copsar de seguida l'humor sorneguer de la mare i es va apuntar a la gresca.

—No pateixi, que estarà en bones mans. Sóc expert en casos difícils.

En Santi, un pèl molest per aquella entesa instantània en contra seva, va tallar el comentari:

—Aquest és l'Oriol, mare. És un amic de classe. Bé... fins avui, ho era!

—Hola, Oriol. A veure si és veritat que veniu a estudiar, o... —i el va amenaçar amb el cullerot de fusta amb què remenava un sofregit.

—Espero que sí, senyora Oliveres.

—Ui, deixa't estar de senyora, ja em pots dir Roser. Et quedaràs a dinar, eh? Avui hi ha macarrons, i els faig molt bons.

—Oh, jo... no...

—Haviem pensat que aniríem... —va començar a dir en Santi.

—Doncs no penseu tant, que encara prendreu mal —el va tallar la mare—. Si de debò voleu estudiar, perdreu el temps anant a dinar fora. El temps i els quartos! Amb menys gasto agafareu més forces per seguir a la tarda. O sigui que et quedaràs a dinar, eh, Oriol?

—Bé, sí... ja té raó —va dir l'Oriol amb un somriure, vençut per aquella argumentació tan contundent i inapel·lable.

—El pare no vindrà, té feina a Tarragona, avui. En Gepi és al col·legi. Només hi serem l'Anna i nosaltres tres.

—L'Anna és la meva germana —va aclarir en Santi, mentre sortien de la cuina—. La que estudia psicologia.

Van anar cap a l'habitació d'en Santi. Abans de desplegar els llibres i apunts, l'Oriol va examinar el dormitori amb curiositat. Hi havia una llitera en una banda, un gran armari encastat al fons i una taula força llarga resseguint la paret contrària, sota la finestra, amb bona il·luminació i espai suficient

per a tots dos. L'habitació estava decorada amb làmines d'avions de totes les èpoques i estils: reactors de passatgers, biplans i triplans dels primers temps de l'aviació, hidroavions... En una prestatgeria s'acumulaven petites maquetes d'aeroplans, d'aquells que es munten amb cola. Sobretot hi havia avions militars de la Segona Guerra Mundial. L'Oriol en va agafar una i va observar-la amb deteniment.

—Eh... això és del meu germà petit, en Gepi —va dir en Santi, com justificant-se—. Li agraden els avions, saps?

—Doncs està molt ben fet —va assegurar l'Oriol—. Quina traça!

—Els pòsters també són d'ell. Un pèl friki, ja ho veus. Li pots preguntar el que vulguis de la RAF i de la Luftwaffe.

L'Oriol va adreçar-se a una altra prestatgeria, plena de guerrers en miniatura, pintats a mà. Va prendre amb delicadesa una mena de lluitador tremendament musculós, cobert amb armadura i brandant una espasa aterridora.

—Aquests els he fet jo —va assenyalar en Santi—. Jo també en pinto... eh... en pintava. Quan

era petit, saps? —sonava poc convincent, tot plegat, però l'Oriol no en va fer gaire cas.

—Ah... Quines coses...

Acabada la inspecció de l'habitació, es van posar a estudiar. I van estudiar molt, fins al punt que la Roser els va haver d'avisar dues vegades per dinar.

—Santi! Oriol! Nois, som a taula...

Els dos estudiants es van rentar les mans i van fer cap a la cuina. La mare estava servint macarrons a una noia asseguda d'esquena.

—Si que us feu de pregar —va dir la mare—. Potser estúdieu massa i tot... Anna, que no en vols més, nena?

—No, mare, prou! La pasta engreixa —va protestar la noia.

En Santi, mentre seia, va comentar:

—La pasta, i el Donut que t'has pres aquest matí per esmorzar, i la Coca-Cola que ara tens al got i...

—Santi, deixa-la estar, home —va intervenir la Roser—. A veure si també us discutireu quan hi ha convidats...

L'Oriol s'havia quedat palplantat a l'entrada de la cuina, sense decidir-se a entrar. Tenia la mirada

perduda entre el llindar de l'habitació i el clatell de la noia. La senyora Oliveres li va indicar una cadira al seu costat.

—Que vols dinar allà a la porta? Passa, passa, Oriol, seu.

No massa convençut, l'Oriol va entrar a la cuina i es va asseure a taula, al davant de l'Anna.

—Aquest és l'Oriol, Anna —va presentar-lo la mare—. Un amic que ha vingut a estudiar amb en Santi.

—A estudiar? —va exclamar la noia amb sorpresa exagerada—. Des de quan estudia, en Santi?

—Ara no comencis tu —va tallar la Roser.

Aliè a aquests comentaris, en Santi atacava amb decisió el seu plat de macarrons. La senyora Oliveres havia dit la veritat, com ben aviat va comprovar l'Oriol: realment, els feia molt bons. Això va equilibrar el dinar, compensant els comentaris àcids entre els dos germans, que semblaven habituals a la taula dels Oliveres. La mare intentava anar traient temes de conversa, sense gaire èxit, així que les pauses per mastegar eren els pocs moments de pau. A la precarietat del diàleg s'hi sumava una altra fet

curiós: les poques vegades que l'Oriol intervenia s'adreçava a en Santi o a la mare, sense saber massa bé què dir ni com mirar la noia que tenia al davant. Per ser justos, ella no li feia cap cas. Menuda, amb els ulls vius i un nas bufó, lleugerament arremangat, duia el cabell negre recollit en una cua de cavall. Era bonica: potser massa i tot perquè l'Oriol pogués dinar amb tranquil·litat. Això sí, era de paraula ràpida i tenia la llengua esmolada.

Finalment, amb penes i treballs, el primer dinar de l'Oriol a casa dels Oliveres es va acabar, i els dos amics varen tornar a estudiar a la cambra d'en Santi.

—Sempre et passa això quan vas a casa d'algú a dinar? —va preguntar en Santi.

—Eh? El què? —l'Oriol semblava sortir d'un estat hipnòtic.

—El què? No has lligat dues frases seguides en tota l'estona! —va exclamar en Santi—. Cada vegada que la meva mare et preguntava alguna cosa, deies «fas molt bons els macarrons, Roser». Es deu pensar que ets curt de gambals. I l'Anna... buf! A veure quin renom et posa!

—Renom? Però què dius? —l'Oriol recordava a algú que desperta d'una anestèsia general.

—Sí —va seguir en Santi—. La meva germana posa motius a la gent, malnoms... Fa una mena de psicologia aplicada: el professor flegmàtic, el veí reprimat, la tieta psicòtica... Amb el teu paper patètic a l'hora de dinar, suposo que seràs «aquell babau amorf» o «l'amic idiota d'en Santi»...

—Ostres, no pot ser... —l'Oriol semblava espantat—. Exageres, no?

—Ja t'ho diré... —un sospir—. Ja t'ho diré...

Amb unes hores més d'estudi va acabar la primera visita de l'Oriol a casa d'en Santi. Des d'aquell dia, varen ser moltes més. Afortunadament, les següents vegades que es va quedar a dinar o a sopar, les converses a taula van transcórrer amb més naturalitat. L'Oriol va poder comprovar que la presència d'en Gepi i del pare d'en Santi apaivagaven força la dialèctica agressiva dels dos germans. El senyor Oliveres i el seu fill adolescent mostraven la mateixa agudesa i agilitat en la conversa que els nois grans, però el seu humor era molt més amable: sorneguer el del pare, enjogassat el d'en Gepi.

Alguna vegada provaren d'estudiar a casa de l'Oriol, però no va resultar bé. Vivia amb els seus pares en un piset petit. La mare mai havia treballat fora de casa, i el pare estava prejubilat per una malaltia; passaven moltes hores sense sortir, asseguts al menjador, on solien tenir la tele o la ràdio enceses. A l'habitació de l'Oriol, l'únic fill, no hi havia taula per als dos joves. Allà era més difícil estudiar.

Sigui com sigui, van treballar de valent. Sembla lògic que, en arribar els exàmens, els afron- tessin amb ganes d'acabar aviat i amb l'esperança d'unes bones notes merescudes. Però la perspectiva de l'examen oral d'en «Brou de Conreu» els neguitejava més del compte. Per acabar-ho d'ado- bar, la brillant idea del treball havia ensorrat uns projectes molt engrescadors per a l'estiu. Els dos amics havien quedat que, en acabar els darrers exàmens, emprendrien un viatge en tren fins a Polònia, creuant tota Europa. Ara caldria canviar d'idea: com podien fer aquell viatge amb un treball tan feixuc en perspectiva? Van estudiar algunes alternatives, però amb molt poc entusiasme: quina mena de vacances podien muntar mentre pensaven

un «projecte empresarial perfectament desenvolupat»? L'opció més senzilla era passar unes setmanes a l'Arbreda, el poble on estiuejaven els Oliveres, però no ho veien tan atractiu com anar fins a Polònia, és clar. En Santi i l'Oriol estaven molt lluny d'imaginar que el maleït treball només seria el punt de partida d'una història molt més emocionant i atzarosa. Potser massa i tot... No podien ni sospitar que aquell final de curs, en un país llunyà, algú comprava plànols i mapes per Internet.

A l'Institut Cartogràfic de Catalunya, mentre preparaven els paquets per a l'enviament a l'estranger, comentaven que mai no havien servit tants mapes, a una escala tan detallada, de l'Arbreda i la seva comarca.